

Seat No. : _____

XU-116

April-2013
B.A. (Sem.-II)

Political Science : EC-II-112

(Basic concepts of Political Science)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

૧. (અ) રાજકીય સત્તાના ખ્યાલના આધારોની વિગતે ચર્ચા કરો. ૭
- અથવા**
- સત્તાના ખ્યાલના વિવિધ અભિગમોની સમીક્ષા કરો.
- (બ) સ્વતંત્રતાની વ્યાખ્યા આપી સ્વતંત્રતાના રક્ષણની જોગવાઈઓનો ખ્યાલ સમજાવો. ૭
- અથવા**
- સ્વતંત્રતાના વિવિધ પ્રકારોની માહિતી આપો.
૨. (અ) કાયદાનો અર્થ સમજાવી કાયદાના સ્ત્રોતની ચર્ચા કરો. ૭
- અથવા**
- કાયદાના શાસનના ખ્યાલની રૂપરેખા આપો.
- (બ) ન્યાય અને સમાનતા વચ્ચેના સંબંધોની સમીક્ષા કરો. ૭
- અથવા**
- ન્યાયનો અર્થ આપી ન્યાયના ખ્યાલની વિગતે ચર્ચા કરો.
૩. ટૂંકમાં જવાબ આપો : ૪ × ૪ = ૧૬
- (૧) અધિકારિતાનો અર્થ સમજાવો.
- (૨) કાયદો અને રિવાજ વચ્ચેના સંબંધોની ચર્ચા કરો.
- (૩) ન્યાયના વિવિધ દૃષ્ટિકોણોનું વર્ણન કરો.
- (૪) રાજકીય અને નાગરિક સ્વતંત્રતાના ખ્યાલોનું પરીક્ષણ કરો.
૪. એક-બે લીટીમાં જવાબ આપો : ૨ × ૬ = ૧૨
- (૧) અધિકારિતાનું સ્ત્રોત સમજાવો.
- (૨) ન્યાય અને સમાનતા વચ્ચેના સંબંધોની ચર્ચા કરો.
- (૩) આર્થિક સ્વતંત્રતાનો અર્થ આપો.
- (૪) પ્રાદેશિક સત્તાનો ખ્યાલ સમજાવો.
- (૫) ન્યાયાધીશકૃત ચુકાદાના અર્થનું વર્ણન કરો.
- (૬) બંધારણીય કાયદો એટલે શું ?

૫. (અ) કોંસમાં આપેલ યોગ્ય શબ્દો વડે ખાલી જગ્યા પૂરો :

૭

- (૧) _____ સત્તા, અધિકારિતાના ખ્યાલની તરફેણ કરે છે. (કાનૂની, શારીરિક, વર્તનલક્ષી)
- (૨) રાજકીય સત્તાનો ખ્યાલ _____ના પાયા પર આધારિત છે. (પ્રભાવ, બળ, અંકુશ)
- (૩) અધિકારિતાનું સ્વરૂપ _____ છે. (કુદરતી, કરિશમાવાદી, રાષ્ટ્રીય)
- (૪) _____ એ સ્વતંત્રતાનું આવશ્યક તત્ત્વ છે. (વાતાવરણ, માનવ-હક્કો, સમાનતા)
- (૫) ન્યાયનો ખ્યાલ _____ ના અભિગમની સાથે સંબંધિત છે. (સામાજિક, બંધારણીય, ઉદારવાદી)
- (૬) _____ કાયદો એ કાયદાનું મહત્ત્વનું વિષયવસ્તુ છે. (આંતરરાષ્ટ્રીય, આદર્શવાદી, કેન્દ્રીયકૃત)
- (૭) _____ વિચારક એ સમકાલિન ન્યાયના ખ્યાલની સાથે જોડાયેલ છે. (ડેવિડ મિલર, હેયક, જહોન રોલ્સ)

(બ) વિભાગ 'અ' ની સાથે વિભાગ 'બ' જોડો :

૭

અ	બ
(૧) સત્તા	(a) ધારાસભા
(૨) અધિકારિતા	(b) કાયદા સમક્ષની સમાનતા
(૩) રાજકીય સત્તા	(c) આર્થિક સત્તા
(૪) સ્વતંત્રતા	(d) વારસાગત સત્તા
(૫) કાયદો	(e) જવાબદારી
(૬) ન્યાય	(f) બંધારણીય સત્તા
(૭) કાયદાનું શાસન	(g) રાષ્ટ્રીય સ્વતંત્રતા

Seat No. : _____

XU-116

April-2013
B.A. (Sem.-II)

Political Science : EC-II-112

(Basic concepts of Political Science)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (A) Discuss in detail the sources of the concept of the Political Power. **7**

OR

Criticise the various approaches of the concept of the power.

(B) Define Liberty. Explain the safeguards of the concept of the Liberty. **7**

OR

Give information about the various types of the Liberty.

2. (A) Explain the meaning of law. Discuss the sources of the law. **7**

OR

Give outline about the concept of the Rule of Law.

(B) Review the relations between the Justice and Equality. **7**

OR

Give meaning of the Justice. Discuss in detail the concept of the Justice.

3. Write in short answers : **4 × 4 = 16**

- (1) Explain the meaning of Authority.
- (2) Discuss the relations between Law and Customs.
- (3) Describe the various views of the Justice.
- (4) Examine the concept of Political and Civic Liberty.

4. Write in short answers in **one** or **two** lines : **2 × 6 = 12**

- (1) Explain origin of Authority.
- (2) Discuss the relations between Justice and Equality.
- (3) Give meaning of Economic Liberty.
- (4) Explain the concept of the Regional Power.
- (5) Describe the meaning of the Judge Made Law.
- (6) What is the Constitutional Law ?

5. (A) Fill in the blanks with appropriate words given in the brackets : 7

- (1) _____ power is to take the in favou of the concept of authority. (Legally, Physical, Behavioural)
- (2) The concept of the political power is the depend upon the bases of _____. (Influence, Force, Control)
- (3) The nature of authority as been the _____. (natural, charismatic, national)
- (4) _____ is an essential element of the Liberty. (Atmosphere, Human Rights, Equality)
- (5) The concept of the Justice as related with the _____ approach. (social, constitutional, liberal)
- (6) _____ law is the major subject matter of the law. (International, Ideological, Centralise)
- (7) _____ thinker is a connected with the contemporary concept of the Justice. (David Millar, Haykes, John Rawls)

(B) Match the words - Group 'A' with Group 'B' : 7

Group 'A'

Group 'B'

(1) Power	(a) Legislature
(2) Authority	(b) Equality before the Law
(3) Political Power	(c) Economic Justice
(4) Liberty	(d) Hereditary Power
(5) Law	(e) Responsibility
(6) Justice	(f) Constitutional Power
(7) Rule of Law	(g) National Liberty

_____